

7 maart 2021, derde zondag van de veertigdagentijd, jaar B

Eerste lezing: Exodus 20,1-7

Evangelielezing: Johannes 2,13-25

Homilie

Wat jammer toch dat we ook op deze derde zondag van de vasten nog niet samen in het kerkgebouw zijn en naar de lezingen kunnen luisteren want het zijn twee 'straffe teksten'. En misschien zouden ze ook bekend in de oren klinken want 'de 10 geboden' en 'de tempelreiniging' zijn kleurrijke actie-teksten!

Ze spreken ook gemakkelijk tot de verbeelding en zeker in een film werkt dit heel goed: Mozes die de 10 geboden in ontvangst neemt maar dan ontdekt dat het volk ondertussen een gouden afgodsbeeld heeft gemaakt in de vorm van een kalf, en hij vervolgens de stenen tafelen in woede kapot gooit. Alleen: dit is niet wat in de bijbel staat maar daar trekt een filmmaker zich niets van aan: never waste a good story... Maar toch echte woede in de tekst uit het evangelie volgens Johannes waar het in de tempel blijkbaar grondig fout gaat? In deze korte 'preek van de week' wil ik u vragen om stil te staan bij deze woede van Jezus.

Wat Johannes ons vertelt is ongewoon: Jezus is toch iemand die vrede en verzoening predikt en 'Pax Christi' is terecht een grote internationale beweging. Maar Johannes toont ons die andere Jezus: "De ijver voor Uw huis zal mij verteren"! Let wel: dit is de ijver voor de tempel in Jeruzalem: het evangelie toont ons hier Jezus als een gelovige Jood die precies tegen de uitwassen en misbruiken van zijn eigen traditie reageert – en jawel: niet alleen woorden maar ook daden! Verkopers van offerdieren en de blijkbaar nodige geldwisselaars worden niet alleen streng toegesproken met "Weg met dit alles" maar letterlijk eruit geslagen: "Hij maakte van touwen een gesel en dreef ze allemaal uit de tempel ... het kleingeld van de wisselaars veegde hij van de tafels en wierp die omver".

De woede van Jezus en zijn reactie volgens Johannes zijn niet alleen van toepassing op 'de tempel' maar op elk domein waar mensen in de knel komen. Wie komt offeren in de tempel moet zich onderwerpen aan een systeem: offerdieren worden verkocht en geldwisselaars zijn beschikbaar voor wie niet de juiste valuta heeft. Zo'n systeem is wel van dienst voor wie naar de tempel komt maar is tegelijk een soort van 'gesel' – je moet wel handelen volgens de regels van de verkopers en de geldwisselaars! De woede van Jezus en zijn geweld zijn reactief: dit kan niet! En op dit systeem-geweld volgt dus tegen-geweld, en niet een beetje: de gesel die verkopers en geldwisselaars opleggen aan de bezoekers van de tempel wordt een echt pak slaag. Hè – loontje komt om z'n boontje!

Jawel, maar Johannes toont ons meer: wat Jezus hier doet heeft betekenis voor de toekomst. "Breek deze tempel af en in drie dagen zal ik hem doen herrijzen" verwijst naar de laatste dagen van wat we nu de Vastenperiode noemen: verraden, gevangen genomen, vernederd, gekruisigd, vermoord – en toch verrijzenis 'uit de doden'. Dat is de boodschap die Johannes ons wil meegeven: "Zijn leerlingen herinnerden zich dat hij dit gezegd had, en geloofden in de Schrift en in het woord dat Jezus gesproken had". Dus misschien is het geweld van de 'tempelreiniging' geen doel op zich maar een teken voor iets wat veel groter is: het geweld waarmee Jezus aan zijn einde komt: verraad, gevangen, vernederd, gekruisigd, vermoord... is toch nooit het laatste. Dit kan in de vasten-periode 2021 hopelijk een lichtje zijn op onze mond-masker-weg naar Pasen!

Jan Jans